

УДК 330:338.2

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ТЕНДЕНЦІЇ ТА
ЗАВДАННЯ**

Богаченко А.В., Гаценко С.В.

У статті досліджено організаційно-інфраструктурне забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні. В ході дослідження виявлено насичену нормативно-правову базу для створення інфраструктури підтримки малого підприємництва для реалізації державної та недержавної підтримки. При цьому нормативно-правові акти не завжди узгоджені між собою, що посилюється кризовим станом економіки країни, що у свою чергу, створює несприятливе середовище для розвитку підприємництва взагалі.

Постановка проблеми. Економічна система України переживає складний процес формування нових соціально-економічних відносин в умовах нарощування нестійкого економічного розвитку. Важливим завданням будь-якої системи є збереження стабільності розвитку.

У сучасному кризовому економічному та політичному становищі та в результаті втрати частини ринків збуту, підприємництво та особливо мале підприємництво несе втрати. Відповідно до офіційної статистики існує тенденція до припинення діяльності малим підприємництвом. Мале підприємництво (далі - МП) є своєрідним індикатором стану економіки, бо є дуже вразливим до зовнішнього середовища і його швидкість реакції на зміни середовища значно більша ніж у великого підприємництва. Наявність МП є запорукою стабільного розвитку багатьох західних країн, та їх вклад у ВВП країни може сягати більше 60%.

Визначальною передумовою становлення та сталого розвитку малого підприємництва є розвинута інфраструктура підтримки даного сектора економіки. Тому огляду завдань та тенденцій організаційно-інформаційного забезпечення розвитку малого підприємництва присвячена дана робота.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами малого підприємництва займається на сьогоднішній день чимало вчених як вітчизняних так і закордонних, широко обговорюється на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, на сторінках періодичних видань,

що свідчить про актуальність даної проблеми та бажання знайти і проаналізувати можливі шляхи до вирішення проблеми.

Висвітленням проблем малого підприємництва займаються в своїх працях такі провідні вітчизняні науковці як: Варналій З.С., Воротіна Л.І., Колеснікова Л., вони акцентують увагу на підходах до вирішення проблем розвитку малого підприємництва. Вагомий внесок у дослідження та аналіз проблем та перспектив розвитку малого підприємництва зробили Половен О., Петренко К., Румянцева С., Стричак Г., Кондратюк Т. [1-5] та інші.

Авторами проводиться дослідження проблем малого підприємництва у періодичних виданнях ведеться робота з пошуку потенційних інвесторів, донорів для програм кредитної підтримки, здійснюється огляд українського законодавства та виявлення його слабких сторін. Задля цього часто аналізується закордонний досвід країн з більш розвинутою економікою та сталою динамікою розвитку.[6]

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Розглядаючи існуючі дослідження та публікації, варто відмітити відсутність інфраструктури підтримки малого підприємництва певних галузей, що є ключовими для розвитку економіки країни на сучасному етапі.

Мета статті. Метою дослідження є огляд організаційно-інфраструктурного забезпечення розвитку малого підприємництва, тенденції та завдання

Виклад основного матеріалу дослідження. Мале підприємництво є якісною характеристикою стану ринкової економіки України. Враховуючи досвід розвинених західних країн, саме в період економічної кризи мале підприємництво може стати джерелом її подолання. Крім того МП часто відіграє роль соціального демпфера, бо здатне вбирати у себе вивільнену (особливо у періоди економічних депресій) робочу силу та підвищувати рівень добробуту широких верств населення, зміцнювати демократичні інститути суспільства, соціальне партнерство, тим самим, розширює середній клас. Таким чином, на сучасному суспільстві МП значною мірою забезпечує соціальну та загальну стабільність як найважливіший момент нормального, збалансованого соціального розвитку країни та її національного господарства. Відповідно до статистики на сьогоднішній день спостерігається тенденція до припинення діяльності МП, це можна наглядно проілюструвати за допомогою динаміки відкриття (закриття) фізичних осіб-підприємців (рис.1), які є складовою МП. Такий стан спричинений низкою факторів передусім зовнішніх по відношенню до підприємництва:

- не стабільна економічна та політична ситуація в країні;

- податковий та адміністративний тиск;
- не стабільність банківського сектору;
- низька купівельна спроможність населення;
- соціальна напруженість, криміногенний стан та інше.

Тому дуже важлива зважена підтримка малого підприємництва як в цілому так і окремих галузей, які є ключовими для економіки країни. Та це не можливо без сформованої інфраструктури підтримки. Через те, що МП в Україні у порівнянні із більш розвинутими країнами, ще набирає оберти, елементи організаційно-інфраструктурного забезпечення МП зазнають системних та часткових змін, бо перебувають на етапі становлення.

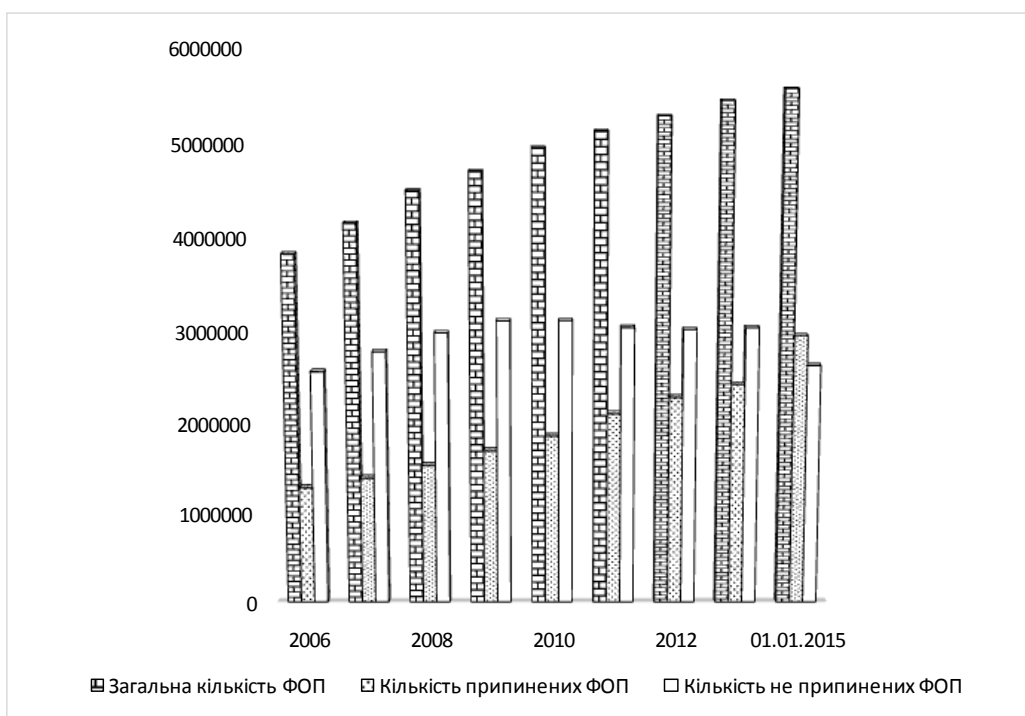

Рис.1. Динаміка показників відкриття за закриття саме фізичних-осіб підприємців в період з 2006 року по 1.01.2015 року
Джерело: побудовано на основі показників стану державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності в Україні у період з 2000- 1.01.2015 р. за даними Державної служби статистики України[7]

Малі промислові підприємства невід’ємна частина економіки багатьох індустріально розвинених країн. Вони виконують ряд важливіших соціально-економічних функцій, що зазначались вище. Крім того вони сприяють залученню до процесу виробництва ресурсів, що не використовуються великими підприємствами, задоволення диференційованого виробничого і невиробничого попиту, освоєння нових (у тому числі зарубіжних) ринків тощо.

Мале промислове підприємство (далі – МПП) займає невелику частку промислового сектору, але, відповідно до статистичних даних, його роль з кожним роком збільшується. Огляд законодавства виявив відсутність регламентованого нормативно-правовим документами визначення поняття малого промислового підприємництва, але можливо його сформулювати на основі відомих ознак більш ширших понять таких як промислове підприємство та мале підприємництво зважаючи на місце і роль його у структурі національного господарства:

– як частина реального сектору економіки (промисловості), частиною якого є крім малого і середнього входить і велике підприємництво;

– як частина малого підприємництва в цілому;

– як важлива складова частина підприємництва.

З огляду на світову практику, МПП обмежується переважно: оброблювальною промисловістю, допоміжним виробництвом, виробництвом, що спеціалізується на певних видах продукції, крім того це ще ремісництво.

Відповідно до даних статистики об’єми реалізованої продукції, що здійсненої МПП складає 5,4% до загального обсягу реалізації всіх промислових підприємств у 2014 році (таблиця 1).

Таблиця 1.

Динаміка обсягу реалізованої продукції промисловим підприємництвом за 2011-2014 роки [8]

	велике підприємництво		середнє підприємництво		мале підприємництво		з них ікропідприємства	
	млн. грн.	у % до загального обсягу реалізації	млн. грн.	у % до загального обсягу реалізації	млн. грн.	у % до загального обсягу реалізації	млн. грн.	у % до загального обсягу реалізації
2011 рік	988435,4	67,5	414081,3	28,3	62275,4	4,2	13794,1	0,9
2012 рік	970009,3	64,7	457750,3	30,5	71170,1	4,8	14511,2	1,0
2013 рік	934135,1	63,4	461843,4	31,4	77113,0	5,2	17254,8	1,2
2014 рік	926340,9	61,7	494355,2	32,9	81287,5	5,4	17584,1	1,2

МПП на відміну від малого підприємництва в будівництві та сільському господарстві займає меншу долю в реалізації. Мала частка МПП може бути пов'язана із специфікою самої промисловості, малою підтримкою малого підприємництва промисловості, монополізм ринку промисловості країни.

З даних таблиці видно, що частка МПП хоч і не велика, але з кожним роком збільшується і при правильному організаційно-інфраструктурному забезпеченні розвитку може відкрити нові горизонти розвитку, розвиток нових підгалузей промисловості.

На основі даних таблиці 1 побудовано діаграми на рис. 2.

Рис.2. Діаграми обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств за їх розмірами 2011-2014 рр. [8]

Проблема фінансування суб'єктів МПП та малого підприємництва взагалі полягає в обмеженні доступу до таких традиційних для ринкової економіки джерел фінансових ресурсів, як кошти банківської системи та ринку цінних паперів. Оскільки не всі банки займаються кредитуванням малого підприємництва через:

- нестабільність доходів підприємця;

- частина підприємців офіційно не може підтвердити свої доходи, на основі яких йому можуть надати кредит;
- відсутність достатніх гарантій для банків (застава або високоліквідні активи) тощо.

Стан малого підприємництва погіршується у відповідь на кризові умови економіки України. У більш економічно розвинених країнах роль банківських кредитів, як одного з головних джерел фінансових ресурсів малого бізнесу, дуже вагома.

Біржі, позабіржові торгові системи також недоступні для малих підприємств через існуючі вимоги включення цінних паперів підприємства у лістинг, а страхові компанії, інвестиційні фонди не дають змоги МП використовувати їхні ресурси для підтримки малого підприємництва України через високу ризикованість.

Відповідно до діючого законодавства на території України функціонує величезна кількість державних та недержавних організацій, що займаються підтримкою малого підприємництва, крім того у кожній області відповідно до законодавства розроблена своя політика підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва, тільки в Одеській області біля 16 громадських організацій підприємців – і все це формує інфраструктуру підтримки малого підприємництва.

Інфраструктура підтримки малого підприємництва в Україні – це сукупність організаційних структур (центри підтримки підприємства, бізнес-інкубатори, технопарки, консалтингові фірми, маркетингові та інші організації), що засновані у вигляді різних форм власності, які обслуговують інтереси суб'єктів підприємницької діяльності України, здійснюють забезпечення їхньої господарської діяльності та сприяють підвищенню її ефективності. Складність інфраструктури підтримки МП як системи спричинена різноманітністю функцій, які мають виконувати і виконують її складові елементи.

Інфраструктура сприяє створенню та функціонуванню сектору МП в умовах перехідної економіки України та забезпечує формування конкретного організаційно-економічного середовища для стимулювання підприємницької діяльності та швидкої адаптації суб'єктів малого підприємництва до ринкових умов. [9]

Сформовану мережу інфраструктури підтримки малого підприємництва можна класифікувати за ознаками відповідно до рис. 3.

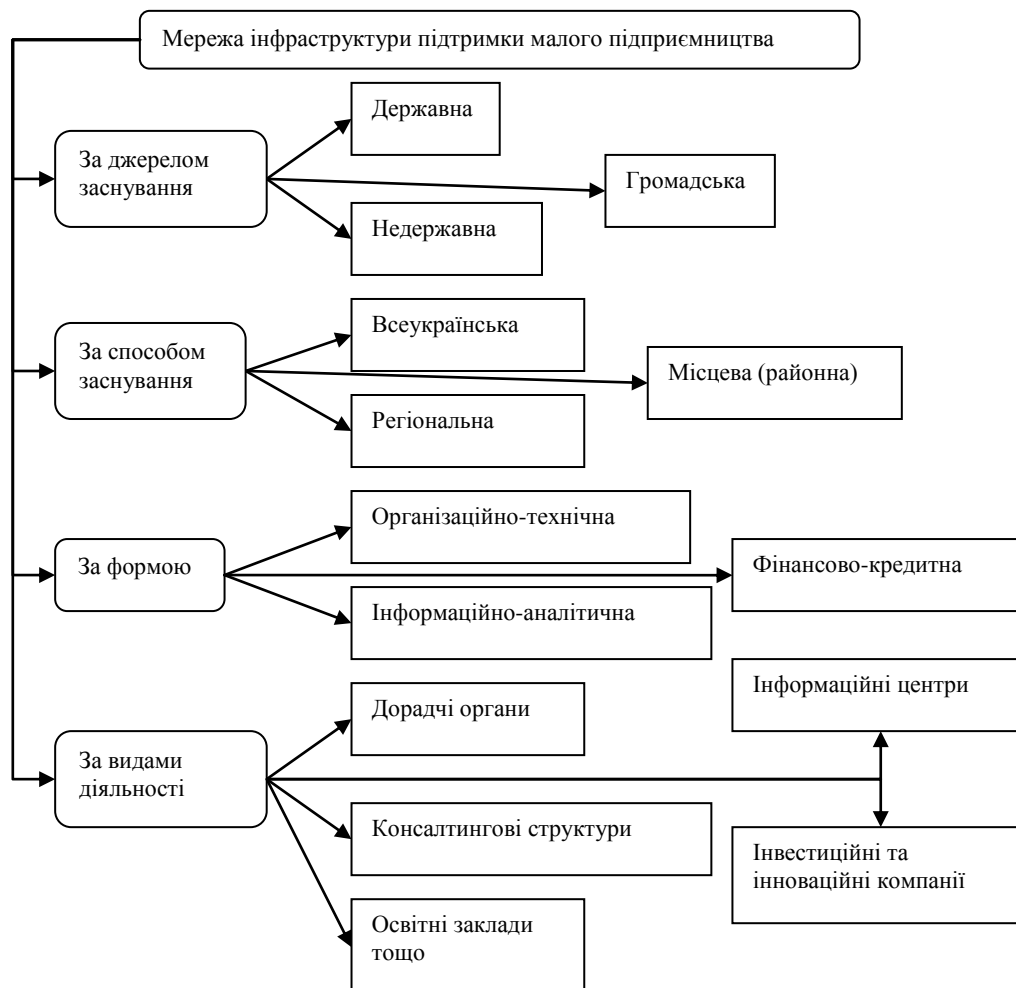

Рис. 3. Класифікація мережі інфраструктури підтримки малого підприємництва

Розглядаючи наведену класифікацію на рисунку 3, варто відмітити, що це тільки види, а кожен вид інфраструктури розвитку малого підприємництва, у свою чергу, може бути представлений в таких формах:

- Дорадчі: Громадська Колегія Держпідприємництва України, регіональні громадські колегії, координаційні ради (комітети) з питань розвитку підприємництва;
- Консалтингові: бізнес-центри, приватні фірми, контори тощо;
- Інформаційні: громадські приймальні, юридичні консультації, так звані “гарячі лінії” для підприємців;
- Інноваційні структури: технопарки, наукові парки, бізнес-

техноінкубатори. Відповідно до класифікації наведеної на рисунку 3, банки, фонди підтримки малого підприємництва та інші небанківські фінансові установи (кредитні спілки, лізингові, страхові компанії, пенсійні, інвестиційні фонди тощо) відносяться до фінансово-кредитних установ.

Інфраструктурою вирішуються наступні завдання: юридична, адміністративна, громадська, інформаційна, фінансово-кредитна, технічна та виробнича, маркетингова, консалтингова підтримка; здійснення підготовки та перепідготовка кадрів, створення умов для високотехнологічних бізнесів [11].

Інформаційно-аналітична інфраструктура підтримки МП представляє собою сукупність наданих послуг (консультаційних, юридичних) уповноваженими на те установами, організаціями суб'єктам МП для їх успішної організації та функціонування. Метою інформаційно-аналітичної інфраструктури є підтримка суб'єктів МП на особливо ризикованому першому етапі їх становлення шляхом використання досвіду, обладнання, ділових та науково-технічних зв'язків центру [12].

Організаційно-правове забезпечення державної підтримки розвитку малого підприємництва представлено чималою кількістю законних та підзаконних актів для регулювання та дерегулювання діяльності. З одного боку є думка, що діяльність підприємництва неможлива без державної підтримки та стимулювання, з іншого боку, вважається, що лише послабленням тиску і невтручанням держави (дерегулюванням) можна дати поштовх до розвитку.

До основних нормативних документів з підтримки та стимулювання МП можна віднести досить велику кількість нормативних документів. У табл. 2 згруповані основні нормативно-правові акти із забезпечення державного регулювання розвитку МП.

Нормативно-правове забезпечення малого підприємництва потребує змін та на сьогоднішній день пошуку найкращого шляху в реформуванні системи підтримки, адміністрування та взагалі регулювання малого підприємництва, приділяється багато уваги, але кожні зміни та нововведення мають бути передусім зваженими, щоб реформа не призвела ще до більших втрат.

Відповідно до даних матеріалів дослідження “Спрощена система оподаткування в Україні: оцінка в контексті сучасних реалій”, що проводиться Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій в рамках проекту USAID “Лідерство в економічному врядуванні” (ЛЕВ), запровадження ЄСВ як додаткового податку призвели до втрати більше 2 млн. робочих місць у 2010-11 рр., а щоб

забезпечити 1 мільйон людей доходом у розмірі прожиткового мінімуму треба витратити з бюджету більше 14 млрд. грн. [13].

Таблиця 2.

Нормативно-правові акти із забезпечення державного регулювання розвитку МП

Дата і номер документу	Назва документу	Орган, що прийняв
23.07.1998р. №817/98, поточна редакція від 08.06.2004	Указ "Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності"	Президент України
15.07.2000 р. № 906/2000, поточна редакція від 25.05.2004 р.	Указ "Про заходи щодо забезпечення підтримки та дальшого розвитку підприємницької діяльності"	
21.12.2000р. №2157-III	Закон України "Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні"	Верховна рада України
11.09.2003р. №1160-IV	Закон України "Про засади державної регуляторної політики в сфері господарської діяльності"	
01.06.2005р. №901/2005	Указ "Про деякі заходи щодо забезпечення здійснення державної регуляторної політики"	Президент України
05.04.2007 р. № 877-V	Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності"	Верховна рада України
26.04.2007р. №667	Постанова "Про затвердження Положення про Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва"	Кабінет Міністрів України
09.08.2008р. №698/2008	Указ "Про невідкладні заходи щодо вдосконалення державного регулювання господарської діяльності"	Президент України
22.03.2012р. №4618-VI	Закон України "Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні"	Верховна рада України
28.08.2013 р. № 641-р	Розпорядження "Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки"	Кабінет Міністрів України
12.02.2015 № 191-VIII	Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)"	Верховна рада України

Отже, при розробці будь-яких програм з підтримки малого підприємництва необхідно зважувати їх наслідки, та розглядати не тільки позитивний ефект від нововведень, а і можливі втрати від них.

Важливим кроком у покращенні умов для малого підприємництва є Закон України від 12.02.2015 № 191-VIII “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)”, що мав на меті узгодити неточності в нормативних документах прийнятих раніше, та спростити деякі процедури. Цей документ вступив у силу 7 квітня 2015 року та тільки його формальне прийняття дало змогу країні піднятися на 16 пунктів рейтингу Doing Business та зайняти 96-е місце серед 189 країн. Чим вище позиція країни в рейтингу сприятливості умов ведення бізнесу, тим сприятливіші підприємницька середина для відкриття і функціонування підприємства [14]. Але важливе не тільки прийняття певного закону або іншого нормативного документу, а і його якісна реалізація, що підвищить не тільки формально рейтинг країни, а стане поштовхом до стабілізації економіки країни та її подальший розвиток.

Державна підтримка підприємництва реалізується передусім Українським фондом підтримки підприємництва. Дана організація впроваджує затвержені урядом заходи та програми, спрямовані на забезпечення для суб’єктів малого і середнього бізнесу можливості отримати освітню, консультаційну, гарантійну і, зокрема, пільгову фінансово-кредитну підтримку.

Основні завдання фонду:

- фінансування державних, міжрегіональних, регіональних та галузевих програм розвитку підприємництва;
- створення інфраструктури фінансової підтримки підприємництва, в тому числі регіональних фондів підтримки підприємництва та відповідних господарських структур;
- фінансова підтримка окремих підприємницьких проектів за напрямками, що визначені Державним комітетом України з питань розвитку підприємництва;
- здійснення співробітництва з українськими, міжнародними та іноземними фінансовими структурами;
- сприяння залученню вітчизняних та іноземних інвестицій для розвитку підприємництва в Україні [15].

Відповідно до завдань Українського фонду підтримки підприємництва у кожному регіоні створено громадські організації, що ставлять собі за мету розвиток підприємництва свого регіону та певних галузей. В результаті дослідження можна представити узагальнено інфраструктуру підтримки МП представлено на рис. 4.

Ще однією досить ефективною формою державної підтримки малого підприємництва є інформаційно-консультаційний інститут,

найбільш поширеним видом якого є бізнес-інкубатор, який допомагає успішному розвитку початківців у бізнесі, надаючи їм технічну та консультативну допомогу протягом першого, найбільш важкого року діяльності.

Рис. 4. Інфраструктура МП

Бізнес-інкубатори – це неприбуткові організації, що мають на меті сприяння діяльності підприємництва та існують на кошти муніципалітетів або інвесторів [12].

Діяльність бізнес-інкубаторів в Україні ускладнюється тим, що відповідно до українського законодавства виникають питання із визначенням юридичного статусу подібних структур, та питання стосовно пільг при оподаткуванні та кредитуванні підприємств, що входять до їх складу. Крім того враховуючи, що окупність бізнес-інкубаторів на рівні 10-60%, державі доцільно здійснювати заходи з їх фінансової підтримки та заохочувати інвесторів для фінансування.

Відповідно до рис. 4 підтримкою малого підприємництва та підприємництва займаються і різноманітні міжнародні організації.

Ці організації мають широке поле дії у питанні впливу на діяльність українського підприємництва та здійснюють свій вплив на різних рівнях шляхом:

- надання дослідницьких грантів науковцям;
- гранти на обладнання та оснащення підприємництва;
- надання грантів на підтримку комерціалізації технологій,

проведення наукових конференцій та навчальних семінарів;

– сприяння впровадження наукових досліджень та вищої освіти в Україні;

– інформаційної підтримки, надання юридичної допомоги;

– аналізу стану економіки країни та розробки пропозицій та інше.

Висновки і пропозиції.

У даній статті було розглянуто організаційно-інфраструктурне забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні. Організаційно-правове забезпечення державної підтримки розвитку малого підприємництва представлено чималою кількістю законних та підзаконних актів для регулювання та дерегулювання діяльності.

Позитивним наслідком реформ останніх років можна назвати удосконалення процедур реєстрації підприємництва, розвиток інфраструктури для надання підприємству фінансової, інформаційної, освітньої та іншої підтримки. Необхідність узгодження окремих сфер господарства із правовим полем Європейського союзу в рамках угод про Асоціацію, стало поштовхом розробки та прийняття законів, що мають на меті дерегуляція господарської діяльності та, та дають можливість Україні підвищити свої позиції в міжнародних рейтингах. Як, наприклад, Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)”. Тільки його формальне прийняття дало змогу країні піднятися на 16 пунктів рейтингу Doing Business та зайняти 96-е місце серед 189 країн. Але важливе не тільки прийняття певного закону або іншого нормативного документу, а і його якісна реалізація, що підвищить не тільки формально рейтинг країни, а стане поштовхом до стабілізації економіки країни та її подальший розвиток. На прийнятті законом зміни покладаються великі надії. Прийняти закон недостатньо, важливіше розробити реальний та дієвий механізм його реалізації. Велика кількість нормативних актів з підтримки МП мали декларативний характер або у вигляді заяви про наміри, оскільки для своєї реалізації не мали під собою ресурсів та не знаходили відповідального відображення у бюджеті країни. Іншою проблемою є нечітких механізм реалізації програми на етапі отримання коштів для розвитку малого підприємництва.

Сформована мережа інфраструктури підтримки малого підприємництва представлена великою кількістю різноманітних організацій, різних видів та форм, які мають на меті підтримку та стимуляцію підприємницької діяльності. Виникає питання, як при такій кількості і різноманітності цих структур, якість зрушень мізерна. Однією з причин все ж неузгодженість правового поля, постійні реформи, що

мають покращити бізнес-клімат, але призводять до банкрутства підприємств. Крім існує тенденція до зменшення ролі у фінансуванні МП фінансово-кредитними установами через кризу банківського сектору та підвищення вимог для отримання кредитів.

У даній статті також зауважено, що мале підприємництво представлене майже у всіх галузях народного господарства, та діяльність може бути як пов'язані із виробництвом так і стосуватися сфери послуг. Кожен з напрямків має свої особливості пов'язані із організацією діяльності та підтримкою сталого розвитку, тому для сформування ефективної інфраструктури підтримки розвитку малого підприємництва варто використовувати різні підходи і механізми для підприємств різної сфери.

Мале підприємництво швидко реагує на зміни зовнішнього середовища, тому будь-які зміни в регулюванні діяльності та стимулюванні мають бути зваженими і прорахованими. Організаційно-інфраструктурне забезпечення розвитку малого підприємництва має бути сформоване на основі чіткої нормативно-правової бази, узгодженої із міжнародним законодавством, основними завданнями на сьогоднішній день є збереження сталості економічної системи шляхом стабілізації стану малого підприємництва.

Література

1. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З.С. Варналій. – 4-те вид. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. – 302 с. ISBN 978-966-620-266-9
2. Варналій З.С. Застосування податкового стимулювання суб'єктів підприємницької діяльності в умовах впровадження норм Податкового кодексу України / З.С. Варналій // Малий і середній бізнес. - 2012. - № 4. - С.32-37.
3. Г. В. Стричак, О. Д. Франків. Державна підтримка підприємств малого та середнього бізнесу/Г. В. Стричак, О. Д. Франків// Науковий вісник БДФА. Економічні науки: зб. наук. праць/ гол. ред. В. В. Прядко; Міністерство Фінансів України, БДФА. – Чернівці, 2008. – Вип. 2. – С. 471 – 478.
4. Кондратюк Т. Державна політика підтримки малого бізнесу / Тетяна Вікторівна Кондратюк . – Київ : Академія, 2003 . – 112 с ISBN 966-580-165-1
5. Половен О.В., Петренко К.Г.. Особливості управління малим підприємством / О. В. Половен, К. Г. Петренко//Актуальні проблеми економіки. – 2009. - №6. – С. 131 – 135.

6. Ісакова Н.Б.. Дослідження підприємництва в західних країнах – новий напрям в економічній науці / Н.Б. Ісакова // Наука та наукознавство. Міжнародний науковий журнал. – 2008. - №2 (60). –С. 49-62
7. Основні показники стану державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності в Україні у період з 2000- 1.01.2015 р [Електронний ресурс] – Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
8. Господарський кодекс України. ВВР, 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144
9. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств за їх розмірами за видами економічної діяльності [Електронний ресурс] – Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Інфраструктура підтримки підприємництва [Електронний ресурс] - Аналітичний центр «Академія». Режим доступу: <http://www.academia.org.ua/?p=274>
11. Гусарова В.Г. Зусилля держави на створенні умов для розвитку інфраструктури підтримки малого підприємництва / В.Г. Гусарова // Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин: міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань 19-20 трав. 2011 р.) – Умань: Черкаська обласна друкарня, 2011. – С. 191-193
12. Пивоваров М. Г. Концепція розвитку інфраструктури малих підприємств в Україні / М. Г. Пивоваров // Трансформаційні процеси в економіці держави та регіонів: зб. мат. V міжнар. наук.-практ. конф. (13–14 жовтня 2010 р.). – Запоріжжя, 2010. – С. 65–66.

Abstract

Bogachenko A., Gacenko S.

Organizational and infrastructural support of small business development: trends and challenges

In the article the organizational infrastructure to ensure the development of small business in Ukraine. The study revealed a rich legal framework for the creation of small business support infrastructure for the implementation of state and private support. At the same time regulations are not always compatible with each other, which increases the economic crisis of the country, in turn, creates an unfavorable environment for the development of entrepreneurship in general.